

Шматковська Т. О. Деякі аспекти стратегічного розвитку фінансової інфраструктури аграрного виробництва / Т. О. Шматковська // Materiály IX mezinárodní vědecko – praktická konference «Zprávy vědecké ideje – 2013». – Díl 6. Ekonomické vědy : Praha. Publishing House «Education and Science» s.r.o, 27 října (жовтня) – 05 listopadu (листопада) 2013. – P. 26-29.

Шматковська Т. О., к.е.н.

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Деякі аспекти стратегічного розвитку фінансової інфраструктури аграрного виробництва

Загальновідомо, що агровиробники змушені здійснювати своє господарювання в умовах досить гострої потреби підтримки належного рівня фінансування власного функціонування. Недостатність вільних фінансових засобів, висока капіталоемність і відносно низька фондovіддача, суттєва розбіжність щодо термінів понесених витрат і одержаних доходів – обумовлює необхідність забезпечення специфічних форм допомоги суб'єктам господарювання аграрного сектора з позиції розвитку фінансової інфраструктури.

Вважаємо, що дослідження стратегічного розвитку фінансової інфраструктури аграрного виробництва передбачає собою вивчення групи факторів мегарівня, що вимагає посиленої уваги дослідників, що дозволить не лише перебачити вплив змін у ринковому середовищі на розвиток сфери агровиробництва України, але й дозволить обґрунтовувати заходи, спрямовані на активізацію розвитку останніх.

Фактори формування й становлення фінансової інфраструктури аграрного виробництва досліджувалися багатьма науковцями. Зокрема, Флейкер І. О. наголошує на тому, що фінансово-кредитна інфраструктура АПК є відкритою системою, що підлягає перманентному трансформуванню, рівень і напрямки розвитку якої перебувають у безпосередній залежності від існуючої економічної системи (табл. 1) [3].

Крім того, кількість факторів, які стримують розвиток інфраструктури, істотно перевищує число стимулюючих, що в кінцевому підсумку створює

передумови для формування недостатньої ефективності функціонування елементів фінансово-кредитної інфраструктури АПК, незбалансованість та відсутність координації їхньої діяльності [3, 9].

Таблиця 1

Фактори формування й розвитку фінансово-кредитної інфраструктури АПК Росії

Лімітуючі фактори	Стимулюючі фактори
<p>Спад сільськогосподарського виробництва. Нееквівалентність обміну між сільським господарством і промисловістю. Значна кількість неплатоспроможних сільськогосподарських організацій. Руйнування раніше сформованих господарських зв'язків. Нерозвиненість законодавчої бази, що регулює інфраструктуру фінансового ринку. Слабка інвестиційна активність держави. Недосконалість податкової системи. Нерозвиненість регіональних фондових ринків. Недостатня конкуренція між суб'єктами ринку в сфері розміщення кредитних ресурсів і надання банківських послуг.</p>	<p>Інститут приватної власності. Наявність потреби у фінансово-кредитних послугах. Наявність державних програм розвитку окремих елементів фінансово-кредитної інфраструктури. Наявність тимчасово-вільних коштів суб'єктів регіональної економіки.</p>

Окрім того, означені фактори знаходять своє виявлення й у процесах забезпечення формування та розвитку фінансової інфраструктури аграрного виробництва регіонів України, що обумовлює необхідність їх вивчення з метою поліпшення сформованої ситуації в сфері аграрного виробництва. Отже, очевидно, що на сучасному етапі розвитку інфраструктури аграрного виробництва не всі аспекти цієї проблематики достатньо вивчені й належним чином вирішені, що вимагає проведення подальших досліджень.

На нашу думку, найбільш прийнятним з точки зору якнайповнішого охоплення переліку всіх можливих факторів впливу на формування і розвиток фінансової інфраструктури аграрного виробництва є їх розгляд у розрізі мега-, макро-, мезо- та мікрофакторів. При цьому група факторів мегарівня відноситься до найвищого ієрархічного рівня, оскільки вони формуються у глобальному просторі і пов'язані із трансформацією міжнародних систем та економічних відносин.

Основні індикатори мегафакторів віднесені нами до таких, що найбільш виражено впливають на формування і розвиток фінансової інфраструктури аграрного виробництва регіону (табл. 2).

Таблиця 2

Мегафактори формування і розвитку фінансової інфраструктури аграрного виробництва

Фактор	Основні індикатори	Загальна характеристика впливу на ФІАВ	
		Формування	Розвиток
Глобалізація	Глобальний аграрний ринок, глобальна продовольча проблема, світова фінансово-економічна криза, глобальна аграрна політика, глобальна конкурентоспроможність регіонів, єдиний глобальний інформаційний простір, глобальна система аграрних відносин, глобальні тенденції зайнятості, аграрно-ліматичний потенціал світового господарства, діяльність міжнародних аграрних та сільськогосподарських організацій, відповідність національного законодавства міжнародно-правовим нормам і стандартам.	Прояв потенційних можливостей суб'єктів аграрного господарювання, підвищення конкурентоспроможності аграрного сектора економіки, сталий розвиток агровиробництва.	Стабільність національної економіки та світової фінансово-валютної системи.
Інформатизація	Розвиток ринку електронних фінансових послуг та електронного бізнесу, кількість користувачів мережі Інтернет, запровадження електронних грошей, розвиток глобальних електронних форм фінансової інфраструктури, створення єдиного інформаційного простору, використанні інтерактивних систем обробки інформації.	Зміна структури спілкування, електронний обмін даними та інформацією, забезпечення надання інформації агровиробникам, незалежно від їх територіального розміщення, підвищення рівня інформаційної та комп'ютерної грамотності.	Трансформація фінансових ринків, поява нових типів банківських та фінансових послуг, розширення діяльності та кола потенційних клієнтів
Міжнародна міграція	Міграційний капітал (у тому числі грошові перекази).	Додаткове джерело фінансування.	Зростання обсягів депозитних вкладень, зміцнення курсу національної валюти.

Необхідно зауважити, що сучасні умови інформаційного суспільства вимагають переосмислення ролі інформатизації у розвитку багатьох сфер господарювання, в тому числі й фінансово-кредитної сфери. Значущість фактора інформатизації полягає не лише в тому, що населення отримує задоволення власних потреб в інформації щодо наявності фінансових інститутів у сфері аграрного виробництва, їх діяльності, нових технологій ведення бізнесу та отримання фінансових послуг, а й змінює форму співпраці з банками, страховими компаніями, кредитними спілками тощо.

Щодо впливу інформатизації на саму фінансову інфраструктуру аграрного виробництва, то цей процес можна розглядати у двох аспектах. По-перше, використання інформаційно-комунікаційних технологій та можливостей Інтернет визначили нові траєкторії розвитку фінансової індустрії в Україні.

В сучасних умовах господарювання міграційний капітал набуває таких розмірів, які забезпечують його здатність стати додатковим генератором розвитку економік і окремих регіонів країн-донорів [2]. Грошові трансферти використовуються також як застава при отриманні кредитів та як джерело їх погашення чи рефінансування [1].

В підсумку зауважимо, що значення міграційного капіталу для формування та розвитку фінансово-кредитної інфраструктури як країни в цілому, так і кожного окремого регіону зокрема, полягає в тому числі у забезпеченні додаткового надходження грошових ресурсів у іноземній валюті і як наслідок – зростання обсягів інвестування.

Літературні джерела

1. *Гайдуцький А. П. Грошові трансферти мігрантів у системі міжнародного ринку капіталу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук : спец. 08.00.02 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / А. П. Гайдуцький. – Київ, 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <<http://irbis-nbuv.gov.ua>>.*

2. *Гронтковська Г. Е. Роль міграційного капіталу в економіці України: макроекономічний та регіональний аспекти / Г. Е. Гронтковська, О. Р.*

Семенюк [Электронный ресурс]. – Режим доступа з:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vnivvgp/ekon/2009_3_1/v47ek019.pdf>

3. Флейклер И. А. Организационно-экономические основы развития финансово-кредитной инфраструктуры регионального АПК : на материалах Омской области : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. эконом. наук. : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / И. А. Флейклер.– Омск, 2006. – 29 с.